

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ
ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ JAGIELLONIAN ΚΡΑΚΟΒΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΑΦΟΥ, 2015

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει την ολοκλήρωση της πέμπτης ανασκαφικής περιόδου του Τμήματος Κλασικής Αρχαιολογίας του Ινστιτούτου Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Jagiellonian Κρακοβίας (JU), μέσα στα πλαίσια του προγράμματος Pafos Agora Project. Στόχος του προγράμματος είναι η έρευνα της Αγοράς της Νέας Πάφου, πρωτεύουσας της Κύπρου κατά την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο. Οι φετινές έρευνες διεξήχθησαν από τις 19 Αυγούστου μέχρι τις 27 Σεπτεμβρίου 2015, κάτω από τη διεύθυνση της Καθηγήτριας Ewdoksia Papuci-Wladyka. Η ομάδα αποτελείτο φέτος από 72 άτομα (35 προσωπικό, 24 φοιτητές και 13 εθελοντές). Το 2015 ξεκίνησε ένα νέο στάδιο της έρευνας, με τη χρηματοδότηση MAESTRO (από το National Science Centre). Συνεπώς οι έρευνες έχουν διευρυνθεί και περιλαμβάνουν τη γενικότερη διερεύνηση της οικονομικής οργάνωσης και δραστηριότητας της αρχαίας πόλης της Πάφου.

Οι εργασίες στην Αγορά συνεχίστηκαν και φέτος σε μια περιοχή όπου περίπου το 95% του χώρου παραμένει ακόμη αδιερεύνητο. Η ομάδα επιχειρεί να κατανοήσει, μεταξύ άλλων, τον τρόπο λειτουργίας του δημόσιου αυτού χώρου, τη φυσιογνωμία του και τη διάρκεια ζωής του. Οι έρευνες δεν θα περιοριστούν στο χώρο της Αγοράς αλλά μελλοντικά θα επεκταθούν και στον ευρύτερο χώρο του Αρχαιολογικού Πάρκου, όπου, με την εφαρμογή μη-δεισδυτικών γεωφυσικών μεθόδων θα ενισχυθεί η έρευνα γύρω από την οικονομική οργάνωση της αρχαίας Πάφου. Οι φετινές ανασκαφές διεξήχθησαν σε τρεις τομές που είχαν διανοιχθεί στην Αγορά κατά τα προηγούμενα έτη αλλά και σε μια νέα τομή στην ΝΑ γωνία της πλατείας της Αγοράς. Στην Τομή I βασικός στόχος ήταν η αποκάλυψη της συνέχειας των εξωτερικών τοίχων του Κτιρίου Α αλλά και η διερεύνηση των εσωτερικών του τοίχων. Υπολογίζεται ότι, το κτίριο αυτό ήταν ιδιαίτερα μεγάλων διαστάσεων (μέχρι στιγμής το μήκος του νότιου τοίχου είναι 16 μέτρα) παρόλο που η ακριβής του χρήση ακόμη διερευνάται.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης έρευνες στην Τομή II, στην ανατολική στοά που λειτουργούσε ως το κέντρο της εμπορικής δραστηριότητας της Αγοράς, τουλάχιστον κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο. Διερευνήθηκαν επίσης και τα βόρεια τμήματα των Δωματίων 10, 11 και 12 αλλά και το Δωμάτιο 1, τα οποία είχαν μερικώς ανασκαφεί το 2012. Ως αποτέλεσμα των ερευνών η χωροταξική οργάνωση της στοάς γίνεται περισσότερο κατανοητή αφού επιβεβαιώνεται ότι, τουλάχιστον κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο, ο χώρος αυτός λειτουργούσε ως πεδίο εμπορικής δραστηριότητας και ότι διαχωριζόταν από την Αγορά με έναν τοίχο. Ο χώρος ήταν ανοικτός προς το εξωτερικό της Αγοράς, έβλεπε το δρόμο που έρχεται από τα ανατολικά της Αγοράς προς την κατεύθυνση του θεάτρου. Στην Τομή III, αποκαλύφθηκε το ανατολικό τμήμα του Δωματίου I στο Κτίριο Β ενώ στο άνω στρώμα της επίχωσης του κτιρίου βρέθηκε μαρμάρινο κιονόκρανο Κορινθιακού ρυθμού.

Φωτο. 1. Εργασίες στις Τομές IV (μπροστά) και II (πίσω) στην ανατολική στοά της Αγοράς (Φωτο: R. Słaboński).

Η διεξαγωγή γεωφυσικών ερευνών ήταν ακόμη ένας από τους στόχους των ερευνών για το 2015. Οι γεωφυσικές έρευνες έγιναν από ειδικούς από το Hamburg University και κάλυψαν έκταση 7275 τετραγωνικών μέτρων. Η περιοχή συνδέεται με τις Τομές I-IV των ανασκαφών αλλά και με την περιοχή στα νότια της Αγοράς. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα των ερευνών έδειξαν την πιθανή ύπαρξη και άλλων αρχιτεκτονικών στοιχείων, παρόλο που απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων. Η γεωφυσική επισκόπηση θα συνεχιστεί κατά την επόμενη ερευνητική περίοδο σε μεγαλύτερη έκταση αυτή τη φορά.

Το ερευνητικό πρόγραμμα απαρτίζεται από τρεις ακόμη ομάδες ειδικών: μια ομάδα (από το Πανεπιστήμιο Jagiellonian Κρακοβίας και ένας επιστήμονας γεωδεσίας) διεξήγαγαν γεωδαιτικές μετρήσεις στις τέσσερις ανασκαφικές τομές ενώ ετοίμασαν τη βάση για μελλοντικές μη διεισδυτικές έρευνες στο Αρχαιολογικό Πάρκο της Νέας Πάφου. Η δεύτερη ομάδα (AGH University of Science and Technology, Κρακοβία) ανέλαβε τη δημιουργία αρχείου αρχιτεκτονικών καταλοίπων που αποκαλύφθηκαν κατά τις πρόσφατες έρευνες. Για τη λειτουργία του αρχείου χρησιμοποιείται σαρωτής Faro Focus 3D. Η Τρίτη ομάδα (Πανεπιστήμιο Jagiellonian Κρακοβίας και Warsaw University of Technology) είχε δύο αποστολές: πρώτον να ετοιμάσει το κατάλληλο υλικό για την αεροφωτογράφιση του χώρου ούτως ώστε να δημιουργηθεί στη συνέχεια ειδικός χάρτης (orthophotomap) και δεύτερον, να ελέγξει τη χρησιμότητα της φωτογραμμετρίας όσον αφορά μικρές ακτίνες, σε σχέση με την τεκμηρίωση αρχαιολογικών συνόλων. Το αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία χάρτη ορθοφωτογραφίας (orthophotomap) και ενός Digital Terrain Model (DTM) τα οποία έδωσαν σημαντικές πληροφορίες για το χωροταξικό σχεδιασμό της πόλης. Επιβεβαιώθηκε επίσης, η χρησιμότητα της φωτογραμμομετρίας όσο αφορά μικρές αποστάσεις.

Τέλος, διεξήχθησαν γεωαρχαιολογικές έρευνες από το Institute of Geography, Jan Kochanowski University στο Kielce. Οι έρευνες επικεντρώθηκαν στις κοιλάδες των ποταμών Κόσκινας και Έζουσας. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν θα χρησιμοποιηθούν για την ανασύνθεση του παλαιοπεριβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Πάφου αλλά και των διαφόρων φάσεων προσχώσεων οι οποίες καθόρισαν τις αλλαγές στην ακτογραμμή κοντά στον Αρχαιολογικό Χώρο της Νέας Πάφου.

Το πρόγραμμα Pafos Agora Project διεξάγεται υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Κύπρο και της Πρέσβειρας Barbara Tuge –Erecinska που επισκέφθηκε το χώρο στις 17 Σεπτεμβρίου 2015.

Φωτο 2. Επίσκεψη της Πρέσβειρας της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Κύπρο, B. Tuge-Erecińska (δεύτερη από αριστερά), στην Τομή Ι κατά τη διάρκεια τρισδιάστατης σάρωσης (Φωτο: R. Słaboński)